

До доц. Петър Чобанов
Министър на финансите

До г-н Огнемир Митев
Председател
Държавната комисия по хазарта

Становище

на Български център за нестопанско право и Български дарителски форум

ОТНОСНО: Наредба за условията и реда за разходване на средствата за отговорен хазарт

Уважаеми доц. Чобанов,
Уважаеми г-н Митев,

С настоящото писмо изразяваме подкрепа за желанието на държавата да отделя част от средствата от хазарт за общественополезна дейност. Това е практика, която се прилага в редица европейски страни. Вече има и понятие благотворителна лотария, както и Асоциация на благотворителните лотарии (www.acleu.eu), които предоставят 40 % от приходите си за подкрепа на неправителствени организации.

От друга страна считаме, че **целите, за които се използват тези средства са твърде ограничени**, както в чл. 10а на Закона за хазарта, така и в проекта за наредба. По наше мнение, дейностите по предпазване на младите хора от хазарт са всякакви дейности, насочени към ангажиране на младите хора в спортни, културни, социални, образователни, доброволчески и други инициативи, а не само тези, чиято основна тематика е как да се предпазим от хазарт. Също така считаме, че е добре сред примерните дейности в Наредбата да се остави по-широка възможност за финансиране на други идеи, които постигат общественополезна цели. По същата логика, дейностите за превенция на хазарт не са само тези, свързани с информация за вредите от хазарта, а и други дейности които имат важни социални ефекти.

Примери в това отношение има в много европейски страни:

- В Швеция средствата от лотарии финансират неправителствени организации, работещи в сфери като здравеопазване, сътрудничество за развитие (помощ за развитието на други страни), детски и човешки права и опазване на природата.
- В Холандия лотариите подкрепят организации, работещи за култура, човешки права, социално включване, природозащита и сътрудничество за развитие.
- В Естония Gambling Tax Board разпределя средства за образование, култура, спорт, социални дейности и младежи.
- В Хърватия средствата от държавната лотария отиват за спорт, развитие на гражданското общество, хора с увреждания, неформално образование и др.
- В Черна гора средства от лотарията се отделят за социални и хуманитарни дейности, хора с увреждания, спорт, култура, неформално образование и борба срещу наркотици и други форми на пристрастяване.

На базата на тези практики предлагаме по-разширително тълкуване на дейностите по отговорен хазарт, както и бъдещо допълване на текста от закона за хазарта в чл. 10а с други общественополezni дейности. В тази връзка предлагаме да се добави в чл. 5, ал. 2 от Наредбата и текста „всякакви други дейности насочени към ангажиране на младите хора в спортни, културни, социални, образователни, доброволчески и други инициативи“. Също така предлагаме да бъде допълнена и ал. 3 на чл. 5 на Наредбата по подобен начин.

Други конкретни предложения към проекта на Наредба са с две различни философии:

1. Чл. 2 в момента предвижда разходването на средствата за отговорен хазарт чрез Бюджета на държавната комисия по хазарт. Предлагаме да бъде обмислен и вариант, в който тази задача се възлага на **независима неправителствена организация с експертиза и опит в разпределянето на средства на конкурсен принцип**. Подобни практики съществуват в редица страни в и извън ЕС – например Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, както и Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежки финансов принос 2009-2014.
2. В чл. 2, както и в параграф 1 да се изясни кой може да кандидатства за финансиране пред Комисията за отговорен хазарт. В момента текста не дава яснота кой, освен юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, може да кандидатства, което би нарушило принципите заложиени в чл. 11 – за публичност, прозрачност и лоялна конкуренция. Ние предлагаме това да са **само и единствено ЮЛНЦ в обществена полза**, за да се избегнат всякакви съмнения за какво се използват събраните средства.
3. Предлагаме в Комисията по отговорен хазарт да се включат и **трима представители на неправителствения сектор**, които познават дейностите и капацитета на ЮЛНЦ. По този начин Комисията ще бъде по-добре запозната с възможностите и практиките на основната група изпълнители на проекти, към която ще е насочено финансирането.
4. Предлагаме в чл. 16 да се изясни точният начин, по който ще бъдат оценявани проектите. Например, **всеки проект може да бъде оценяван от поне двама члена на Комисията**, всеки от които дава независима оценка. Впоследствие се прави подреждане и Комисията дискутира кандидатурите. Подреждането на база на точките трябва да се променя само след сериозна аргументация. По този начин, ако се получат голяма брой проекти, всеки член ще има задължението да прочете изцяло само част от тях, което ще облекчи работата. Алтернативно, **Комисията може да наема и външни оценители**, които да оценяват всеки проект, а Комисията да обсъжда дадените оценки и направеното класиране и да взема решение.
5. Предлагаме в чл. 20 **финансовите трансове към организациите да са на три етапа** – 50 % след сключване на договор, 40 % след представяне на междинен отчет и 10 % - след одобрение на финален отчет. Добре е също така в чл. 20 да са предвидени ясни срокове за превеждане на средствата – например транш 1 – до 10 дена след подписване на договор, а останалите трансове – до 20 дни след подаване на съответния отчет.

Надяваме се нашите предложения да бъдат взети под внимание и сме готови да предоставим допълнителни аргументи при необходимост. Можете да се свържете с нас на тел (02) 981 66 17 или електронна поща luben@bcnl.org (Любен Панов) и (02) 951 59 78 kvelichkova@dfbulgaria.org (Красимира Величкова).

С уважение,

Любен Панов
Програмен директор
Български център за нестопанско право

Красимира Величкова
Директор
Български дарителски форум